

ROBERT SEETHALER

TOPRAK

ROMAN

Almanca Aslından Çeviren Regaip Minareci

TİMAŞ
T

TOPRAK

Robert Seethaler

Dünya Roman - Öykü

TİMAŞ YAYINLARI | 4868

Dünya Edebiyatı Dizisi | 67

EDİTÖR

Ayşe Tuba Ayman

KAPAK TASARIMI

Barış Şehri

İÇ TASARIM

Nur Kayaalp

1. BASKI

Mart 2020, İstanbul

ISBN

ISBN: 978-605-08-3240-2

9 786050 832402

TİMAŞ YAYINLARI

Cağaloğlu, Alemdar Mahallesi,
Alayköşkü Caddesi, No: 5, Fatih/İstanbul
Telefon: (0212) 511 24 24

timas.com.tr

timas@timas.com.tr

   timasyayingrubu

Kültür Bakanlığı Yayıncılık

Sertifika No: 45587

BASKI VE CILT

Sistem Matbaacılık

Yılanlı Ayazma Sok. No: 8

Davutpaşa-Topkapı/İstanbul

Telefon: (0212) 482 11 01

Matbaa Sertifika No:16086

YAYIN HAKLARI

© *Das Feld*, Robert Seethaler orijinal adıyla Hanser Berlin in der Carl Hanser Verlag GmbH&Co. KG, München tarafından yayımlanan bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Kalem Ajans ile anlaşmalı olarak Timaş Basım Ticaret ve Sanayi Anonim Şirketi'ne aittir. İzinsiz yayımlanamaz. Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

ROBERT SEETHALER

Robert Seethaler, 1966'da Viyana'da dünyaya geldi. Ödüllü bir oyuncu ve yazar olan Seethaler, *Der Trafikant (Tütüncü Çırağı)* romanı ile dünya çapında üne sahip oldu. *Ein Ganzes Leben (Bütün Bir Ömür)* ile satış rekorları kırdı, Man Booker International'ın da aralarında bulunduğu birçok ödüle aday gösterildi. Hayatını Berlin ve Viyana arasında sürdürüyor. *Das Feld (Toprak)* son romanı.

REGAİP MİNARECİ

1955 yılında İstanbul'da doğdu. Münih'te geçen lise ve üniversite yıllarının ardından 1977 yılında Hürriyet grubunda çevirmen olarak çalışma hayatına atıldı. *Tercüman*, *Milliyet Gazetesi ve Dergi Grubu*, *Güneş Gazetesi* ve Doğan Kitap'ta editör, yazışleri müdürü, yayın yönetmeni ve yayın koordinatörü olarak uzun yıllar görev yaptı. Önceleri gazeteciliğin yanı sıra sürdürdüğü edebiyat çevirmenliğine şimdilerde tam zamanlı olarak devam ediyor.

Ve sen bu mezarların çevresinde dolanırken
Hayatı bildiğini düşün
Edgar Lee Masters, *Spoon River Anthology*

SESLER

Çayıra serpiştirilmiş gibi önünde uzanan mezar taşlarına baktı. Çimler uzamıştı, börtü böcek havada uçuşuyordu. Mürver çalılıklarının sardığı kırık dökük mezarlık duvarına bir karatavuk oturmuş, ötüyordu. Adam kuşu göremiyordu. Bir süredir gözlerinden dertliydi ve görme yetisi her yıl daha da azaldığı halde gözlük takmamakta direniyordu. Gözlük kullanması için epeyce neden vardı ama hiçbirini duymak istemiyordu. Biri onu uyardığında böyle alıştığını, çevresinin gitgide bulanıklaşmasının ona iyi geldiğini söylüyordu.

İyi havalarda buraya her gün gelirdi. Mezarlar arasında bir süre dolanır, sonra da eğri kayın ağacının altındaki ahşap banka otururdu. Bank onun değildi ama kendininmiş gibi görürdü. Eski ve çürüktü, üzerine oturmaya ondan başka kimse cesaret edemezdi. Adam banka insanmış gibi selam verir, ahşabı eliyle sıvazladıktan sonra, “Günaydın,” ya da “Buz gibi bir geceydi, değil mi?” derdi.

Burası, Paulstadt mezarlığının en eski, halkın çoğunluğunun kısaca “Toprak” dediği bölümüydü. Burası eskiden Ferdinand Jonas adlı çiftçinin tarlasıydı. Verimsiz bir topraktı, taş ve zehirli aslanağzı kaplıydı, çiftçi burayı ilk fırsatta belediyeye verip kurtulduğu için sevinmişti.

Pek gelen giden olmazdı buraya. Son defin aylar önceydi; adam, en son kimin gömüldüğünü bile unutmuştu. Buna karşın yıllar öncesinde yağmurlu bir sonyaz günü gerçekleşen defni, çiçekçi kadın Gregorina Stavac'ın toprağa verilmesini ayrıntılarıyla anımsıyordu. Gregorina'nın cansız bedeni, kimseler fark etmeden iki haftayı aşkın bir süre çiçekçi dükkânının deposunda kalmış, satış bölümünde çiçekler solmuş ve toz tutmuştu. Adam, sayısı bir elin parmaklarını geçmeyen cemaatle birlikte mezarın başında durmuş ve önce papazın sözlerine sonra da yalnızca yağmurun şırlıtısına kulak vermişti. Çiçekçi kadınla konuşmaları birkaç sözden öteye gitmemişti hiçbir zaman, ama bir gün para öderken elleri birbirine dokunduğundan beri, adam bu silik kadına karşı tuhaf bir bağlılık hissetmişti. Mezarcular kürekle toprak atmaya başlayınca da yanaklarından yaşlar süzölmüştü.

Neredeyse her gün kayın ağacının altına oturup düşüncelere dalıyordu. Ölüleri düşünüyordu. Orada yatanların çoğunu şahsen tanımıştı ya da onlarla yaşamı boyunca en az bir kez karşılaşmıştı. Çoğu sade birer Paulstadt sakiniydi: Zanaatkârı, esnaftı ya da çarşının bulunduğu pazar yolunda ve yan sokaklarda yer alan dükkânların çalışanlarıydı. Adam, yüzlerini gözünde canlandırmaya çalışıp birleştirdiği anılarından fotoğraflar yaratıyordu. Bu fotoğrafların gerçekte örtüşmediğini, zihninde canlandırdığı kişilerin vaktiyle yaşamış olanlara belki de hiç benzemediğini biliyordu. Ama bunun bir önemi yoktu. Yüzlerin zihninde bir belirip bir kaybolması hoşuna gidiyordu, hatta bazen bedenini öne eğiyor, ellerini karnının üzerinde kavuşturarak çenesini göğsüne bastırıp için için gülüyordu. Böyle anlarda mezarıcılardan biri ya da mezarlıkta yolunu kaybetmiş bir kişi onu uzaktan görse dua ettiğini sanırdı.

Gerçek şuydu: Ölülerin konuştuğunu duyduğuna inanıyordu. Söylediklerini anlamıyordu ama seslerini, kuş cıvıltıları ve çevresindeki börtü böcek vızıltısı kadar net algılayabiliyordu. Hatta bazen sesler arasından tek tek sözcükler ve kopuk cümleler duyar gibi oluyordu, ama ne kadar kulak verirse versin parçalardan anlamlı bir bütün çıkaramıyordu.

Sonra hayal kurmaya başlıyor, her bir sesin yeniden duyulabilme şansını elde ettiğini varsayıyordu. Öyle olsa yaşamdan söz edeceklerdi elbette. İnsanın, ancak ölümü geride bıraktıktan sonra yaşamı hakkında kesin bir yargıya varabileceğini düşünüyordu.

Ama kim bilir, ölüler geride bıraktıklarıyla ilgilenmezdi belki? Öteki dünyayı anlatıyor olabilirlerdi? Öbür tarafa geçmenin nasıl bir duygu olduğundan söz ediyorlardı belki? Tanrı yanına çağırılmış, yerine ulaşmış, kabul edilmiş olmaktan?

Sonra bu düşüncülerden sıyrılıyordu. Aşırı duygusal ve gülünç buluyordu böyle düşünmeyi, ama sonra ölülerin de tıpkı yaşayanlar gibi boş işlerle, gereksiz meselelerle ve atıp tutmayla uğraştığı kuşkusuna kapılıyordu. Yakınıyor ve anıları aydınlatıyorlardı muhtemelen. Sızlanıyor, feryat ediyor, kara çalıyorlardı. Tabii hastalıklarından da söz ediyorlardı. Hatta belki de yalnızca hastalıklarından, adım adım ölüme gidişlerinden ve ölümlerinden konuşuyorlardı.

Adam, güneş mezarlık duvarının arkasında batıncaya kadar eğri kayın ağacının altındaki bankta oturdu. Önündeki toprak parçasını ölçmek istercesine kollarını iki yana açtı, sonra indirdi. Havayı bir kez daha içine çekti. Nemli toprak ve mürver çiçeği kokuyordu. Sonra kalkıp yürüdü.

Pazar yolundaki dükkânlar kapanmak üzereydi; esnaf, içleri çamaşır, oyuncak, sabun, kitap ve ıvır zıvır dolu sandıkları ve rafları dükkânlarına taşıyordu. Her yerden kepenk tangirtuları, yolun sonundan da manavın sesi yükseliyordu; bir sandığın üstüne çıkmış kalan kavun ve karpuzlarını halka dağıtıyordu.

Adam ağır ağır yürüdü. Akşamı pencerenin önüne oturup sokağı seyrederek geçirme düşüncesi bile dehşet veriyordu. Arada sırada elini kaldırıp kim olduğunu çıkaramadığı kişilerin selamlarına karşılık verdi. Onun güneşin ısıttığı kaldırımda attığı her adımdan zevk duyan mutlu bir adam olduğunu düşüneceklerdi mutlaka; oysa o kendi sokağında bile kendini tekinsiz ve yabancı hissediyordu.

Buxter'ın eskiden at eti satan kasap vitrininin önünde durdu, kendi yansımasını görmek için eğildi. Aslında kendini genç bir erkek olarak görmeyi çok isterdi. Ama ona bakan gözlerde hayal gücünü ateşleyebilecek tek bir kıvılcım bile kalmamıştı. Yüzü yaşlıydı, boz rengiydi ve epeyce çökmüştü. Neyse ki saçlarının arasına açık yeşil bir yaprak sıkışmıştı. Yaprığı alıp arkasına baktı. Yolun karşı tarafında kafası karışık Margarete Lichlein yürüyor, hiç yapmadığı alışverişlerle dolu alışveriş arabasını çekiyordu. Adam, kadının arkasından başını sallayıp yoluna devam etti. Öncekinden daha hızlı yürüyordu şimdi. Aklına bir fikir gelmişti, daha doğrusu yaşamı boyunca zamanı kullanmasıyla ilgili bir sezgiye kapılmıştı: Delikanlılık yıllarında zaman öldürmeye bakardı, sonraları zamanı tutmaya çalışmıştı, artık yaşlandığı şu çağda ise en büyük arzusu zamanı geri döndürmekti.

Böyle düşünüyordu yaşlı adam. Bundan sağlayacağı yararlardan henüz haberi yoktu, öncelikle evine gitmek peşindeydi,

Çünkü güneşin batmasıyla birlikte hava serinlemişti. Dolabı açıp bir yudum bir Şey iecekti. Ardından yumuşacak kahverengi pantolonunu giyecek, sırtını pencereye vererek mutfak masasına oturacaktı. Çünkü bir fikri dikkati dağılmadan sonuna kadar rahatça düşünüp taşınabilmenin ancak bu Őekilde, sırtını dünyaya çevirerek mümkün olduğuna inanıyordu.

HANNA HEIM

Ben ölüırken yanımda oturup elimi tutmuştun. Uyuyamıyordum. Zaten uzunca zamandır uyuyamaz olmuştum. Konuştuk. Birbirimize hikâyeler anlatıp geçmişi andık. Sana baktım, sana böyle bakmayı her zaman çok severdim. Yakışıklı bir adam değildin. Burnun kocaman, gözkapakların sarkıktı, tenin solgun ve leke lekeydi. Yakışıklı bir adam değildin, ama benim kocamdın.

Anımsıyor musun: Okula yeni başlamıştım, öğretmenler odasında daha ilk günden elime ne olduğunu sormuştun. Sakat, yapacak bir şey yok, demiştim. Elimini eline alıp incelemiştin. Sonra pencereden dışarıyı gösterip, şu ağacı görüyor musun, diye sormuştun. Dallarını sakat değil, yalnızca eğri, nedeni ise güneşe karşı büyümeleri. Dürüst olmak gerekirse sersemce bulmuştum bu tavrını. Ama başparmağını parmaklarımın üzerinde gezdirmen hoşuma gitmişti. Ve o kocaman burnunu sevmiştim. Sanıyorum seni biraz çekici bulmuştum.

Elli yıl sonra hâlâ elimi tutuyordun. Hiçbir zaman bırakmamışsın gibi hissediyordum ve bunu sana söylemiştim. Sen de gülmüş, doğru, bırakmadım zaten, demiştin.

Son sözlerimi anımsamıyorum. Ama tabii sana yönelikti, başka türlü olamazdı zaten. Sana, pencereyi açar mısın, diye

sormuştum. Temiz hava bana iyi gelir sanmıştım. Ama sonra? Sonra neler söylemişim?

Oysa ilk sözlerimi çok iyi anımsıyorum. Öğretmen odasındaki sohbetimizden önceydi. Sabah geldiğimde seni okulun bahçesinde yürürken görmüştüm. Seni durdurup müdür odasının nerede olduğunu sormuştum. Özür dilerim, burada yeniyim, bana yardımcı olur musunuz, demiştim. Yolu bildiğim halde sormuştum sana. Sense, gelin benimle küçükhanım, demekle yetinmiş ve konuşmadan önden yürümüştün. Geniş ve sert adımlar atarak ilerlemiş, her zaman yaptığın gibi bedenini hafifçe öne doğru eğmiş ve ellerini arkada kavuşturmuş-tun. O sabah hava güneşliydi, ana kapının geniş çizgilerden oluşan gölgesi önündeki beton zemine vurmuştu. Üzerimde Nil yeşili beyaz yakalı bir kalem elbise vardı. Teyzemindi, bana vermişti, kendi bedenime oturabilmek için saatlerce uğraşmıştım. Yakasını babamın eski bir gömleğinden kesip takmıştım. Elbisenin bana kendimden emin ve havalı bir görünüm vermesini ummuştum. Ama daha okul avlusunda peşin sıra yürürken elbise bana demode ve çok resmî görün-müştü de utanmıştım.

Ne kadar tuhaf: Yıllar önce giydiğim bir elbisenin rengini anımsıyor, ama hangi mevsimde öldüğümü bilmiyorum.

Senin öğretmen olabileceğin aklımın ucundan geçmemişti. Anlaşılan bir parçam hâlâ okul çantası ve saç örgüsüyle sınıfta oturuyordu, çünkü bana göre bütün öğretmenlerin yaşlı olması gerekiyordu. Kahve ve tebeşir kokan, yıllar içinde otoriteleri yün hırkalarının kolları gibi aşınmış, yaşlı, saçları ağarmış kadınlar ve erkekler. Ama sen gençtin. Sırtına buruşuk bir gömlek giymiştin, yakası açıktı, ayaklarında deri sandaletler

vardı. O zamanlar kimse sandalet giymezdi. Sanırım veli ya da hademe olduğunu düşünmüştüm, ama öğretmen olabileceğin hiç aklıma gelmemişti. Ya da arkandan okul binasına girerken aklımdan bunların hiçbiri geçmemişti, yalnızca sırtında kavuşturduğın ellerine bakmıştım. Parmak uçların pespembeydi, adeta yanıyordu, kendi yarattıkları bir güçle ışıldıyordu.

Pencereyi açtın. Gölgede kalmıştın. Perde bir an hava akımının etkisiyle yükseldi. Işık. Hâlâ gündüz olmalıydı. Ya da yeni bir gün müydü? Pencerenin önüne gitmek üzere ayağa kalktığında elimi bıraktın. Rastgele bırakmadın, başımın yanındaki yastığın üzerine koydun, ben de yaşamımın son soluklarını o küçük, sakat elimin içine üfledim.

Kahve sevmezdin. Kahve yalnızca dişleri değil yürekleri de karartır, demiştin öğretmenler odasında, baksana çevrene: Kara yürekli, hepsi de şeytanın yaratıkları olan meslektaşlar! Birkaçı gülmüş, ama çoğu duymazdan gelmişti. Yalnızca matematik dehası Juchtinger sözlerini ciddiye almıştı. Pencereyi iterek açıp sıcak havanın içeri dolmasını sağlamıştı. Ey, biz karanlığın yoldaşlarını aydınlat, demiş ve iltihaplı gözlerini kırpıştırarak güneşe doğru bakmıştı.

Yatakta yatıyor, duvardaki kalorifer borularından gelen boğuk şırıltıları dinliyordum. (Kıştı demek?) Beni uzun zamandır yiyip bitiren ağrılarımı artık suskun bir anı olarak içimde taşıyordum. Bazen ansızın kesiliyordu, ama bu rahatlamanın nihai vedanın başlangıcı anlamına geldiğini biliyordum. Ama yine de biraz zamanım vardı. Sen yatağımın kenarında oturuyor, elimi tutuyordun. Birbirimize anlatıp duruyorduk...

Gelin benimle küçükhanım, sözlerindeki istihzayı hemen anlamamıştım. Bana böyle hitap etmeni doğal karşılamıştım. Beton zemine yayılmış gölge kafesleri üzerinde peş peşe yürüyorduk. Yankıları güneşten kızarmış duvara vuran ayak seslerimizi duyabiliyordum. Konuşmadan yürüyorduk. Ama şu an anımsadım: Holün karanlığına dalmadan önce konuşmuştuk. Dikkat, demiştin. Ben de, tamam, demiştim. İyi de beni neye karşı uyarmıştın ki?

Pencere önündeki siluetin. Hafifçe öne doğru çökmüş omuzların. Daracak sırtın. Arkanda şimdi hâlâ kavuşturduğun ellerin. Seni kaç kez böyle dururken gördüm acaba? O daireye taşındığımız ilk günden beri pencereden dışarıyı seyretmeyi severdin. Öğleden sonra dersinden ya da alışverişten dönerken bazen seni ta uzaktan yukarıdaki pencerenin önünde dururken görürdüm. Elimdeki torbalar ağırsa yere bırakır, sana el ederdim. Weichselstrasse 11, 2. Kat. İlk müşterek evimizin son evimiz olacağı kimin aklına gelirdi?

Okul binasına girerken bir anda gözden kaybolmuştun. Sanırım tansiyonum düşmüştü, o gece neredeyse hiç uyumamış, sabah hiçbir şey yememişim, birkaç saniye karanlığın içinde kalakalmış ve sendelemiştim. Yeniden görünür olduğumda sen büyük merdivenin önüne gelmiştin. Dönüp bana bakmadan hızla merdivene yönelip basamakları ikişer ikişer çıkmaya başladın. Koşup arkandan yetiştim. Adımlarımız soğuk sesizlikte takırdayıp yankılandı.

Elimi tuttun. Başparmağını parmaklarımın, şu eğri ince dalların üzerinde gezdirdin. Öteki elini kucağına koymuştun. Konuşurken gözlerini kapıyordun. Gözkapaklarının ardında gözbebeklerin fotoğrafların peşinde koşturuyor gibiydi. Gü-

nışığı yüzüne vuruyordu. Sonra da gecenin ışıkları. Kucağın-
daki kol saatinin tik taklarını duyuyordum çoğu kez; günler
ve geceler kısalıp saatlere dönüşmüşçesine geçip gidiyordu.
Bazen birlikte uykuya dalıyorduk, uyandığımızda her şey
öncesindeki gibi oluyordu.

Nereden geldiğimi sormuştun, ben de anlamamış gibi yap-
mıştım. Nereden olacak, dışarıdan, demiştin. Sonra kendimi
ayıplamıştım. Avluda çocuklar avazları çıktığı kadar bağırıyor-
du. Öğretmenler odası toplu bir iç geçirmeyle hareketlenmeye
başlamıştı. İhtiyar Juchtinger önce pencereyi sonra gözlerini
kapadı. Başparmağın hareketsiz duruyordu. Burası dışarıdan
bakınca uzaktır küçükhanım, ama artık buradasınız!

Elimi yastığa bıraktın. Kumaş pürüzsüz ve soğuktu. Ilık solu-
ğum. Adımlarının altında gıcırdayan döşeme tahtaları. Açık
pencerenin çerçeve gibi içine aldığı sırtın, omuzların. Işık,
çevrende titreşip duruyordu adeta. Çim biçme makinesinin
takırtılarını duyar gibi olmuşum. Ya da dışarıda kar fırtınası
mı vardı yoksa? Sana pencereyi kapatmanı söylemiş miydin?
Yarınlardan söz etmiş miydin? Seni seviyorum, demiş miydin?
Anımsıyor musun?

GERD INGERLAND

“Bu dünyada koyunlar da var, kurtlar da. Ama seçme şansın yok, anlıyor musun? Senin kararınla olmuyor, kader bu. Ama şanslısın, sen kurtsun çünkü. Güçlü ve dayanıklısın. Seni kimse yiyemez. Sen onları yersin. Kurt etinin tadını kimse bilmez. Kader senden yana. İçimizden birisin.”

Babam bana bunları söylediğinde on yaşındaydım. Bankada çalışıyordu, gardırobunda yirmiye yakın kravatı ve ütülenip fırçalanmış bir dizi takım elbisesi vardı. Salonda kanepeye oturup çevresine bakarken, “Her şey yolunda ve daha da iyi olacak,” derdi. Onun yanında oturan annem elini onunkinin üzerine koyup başını sallardı. Babamın elinin üstündeki uzun siyah kıllarla oynardı. Annem bu kılları sever miydi, yoksa onlardan nefret mi ederdi, hiçbir zaman anlayamadım. Çekiştirip yolmasına bakılırsa koparmak isterdi sanki.

İlk anım da saçlarla ilgilidir. Ufacığım ve perdenin arkasında yerde oturuyorum. Bir yerlerde bir pencere açık, perde hareket ediyor, kumaşın üzerinde güneş ışığı titreşiyor. Derken perde açılıyor, karşımda annem duruyor, ağlıyor. Belki de gülüyor, ne yaptığı anımda hiç fark etmiyor. Beni kucaklayıp kaldırıyor. Saçları uzun ve sarı, mutfak ve pazar sabahı kokuyor, bütün bedenimi örteceklermiş, annemin saçlarının ardında kaybolacakmışım gibi hissediyorum.

Sonraları pazar yerinin arkasında bulunan bir çatı dairesine taşınmıştık. Hem küçüktü hem de alçak tavanlıydı, ama komşu çatılara konan güvercinleri izleyebiliyordum. Bazen bir doğan görüyordum, akşam karanlığı bastığında da bacanın üstünden küçük ve sarhoş gölgeler gibi yalpalayan yarasalar geçiyordu.

Uğurböceği, sinek ve başka böcekler toplardım. Onları canlı yakalamaya çalışıp bir teneke kutunun içine sokardım. Kutuyu kulağıma tuttuğumda nasıl öldükleri duyulurdu. Sonra ağır ağır kurur, çakıl taşları gibi sertleşirlerdi.

Babam bankaya, ben de okula giderdim, annemse her sabah kahvaltıdan önce bizim eşyalarımızı sandalye arkalıklarına asardı: Babam için temiz bir elbise ve gömlek, benim için bir pantolon. Annemin yüzünde o sırada tuhaf, çarpık bir gülümseme belirirdi. Neredeyse her eylemi sırasında bu ifadeyi taşırdı. Anlamını tam olarak çıkaramazdım, ama bizimle gurur duyduğu hissine kapılırdım.

Büyüyordum, arkadaşlarım oluyordu, kızlara ilgi duymaya başlamıştım ve derslerimde hiç zorlanmıyordum. Her şey olması gerektiği gibi seyrediyordu. Yaşamın değerli bir mesele olduğunu anladığıma inanıyordum. Beni nereye götüreceğini bilmeden doğru yola girdiğimden kuşku yoktu.

Sonra bir şey oldu. Yaz sonuydu, on yedi yaşına henüz basmıştım. Üç arkadaş okul avlusunda yürüyorduk, ayaklarımızın altında geniş, gölgesiz beton bir zemin vardı. Karşımızda okulun simsiyah dökme demirden kapısı duruyordu, tek katlı bir ev yüksekliğindeydi, yaldız boyalı sivri uçları ikinci güneşi altında parlıyordu. Gökyüzünden geçen ipekkuyruk sürüsü avluya kocaman bir gölge düşürmüştü. Kuş sürüsü

rüzgâra kapılmış bir sis bulutu gibi birkaç saniye boyunca bir havalanıp bir alçaldıktan sonra okul binasının ardında gözden kayboldu. Hava çok sıcaktı. Kim bilir kaç öğrenci neslinin çikleti betonun üzerinde erimişti, şimdi ise her adımda ayak-kabıların altına yapışıyordu.

Yan sınıftan Johannes Storm sokakta duruyordu. Uzun boylu bir çocuk sayılmazdı, ama omuzları geniş ve güçlüydü, göğüs kafesi fiçı gibi bombeliydi. Çocuksu koca bir kafası, kısa sarı saçları vardı. Gözleri birbirine çok yakındı, konuştuğu kişinin yüzüne pek bakamayan biriydi. Okul binasının dışına çıktuktan sonra kimse onunla iletişim kurmazdı. Annesiyle yaşadığını herkes bilirdi; annesi iriyarı bir kadındı, pazar yolundaki dükkânların vitrinlerini ve önünde uzanan kaldırımını temizlerdi.

Johannes ayakta dikilmiş sigara içiyordu. Sanki olağanüstü önemli bir şeye bakıyormuş gibi gözlerini yere dikmişti. Biz de gidip önünde durduk ve ben bir sigara istedim. Hayır anlamında başını bile sallamadı. Şakakları boncuk boncuk terlemişti. Sol elinde sigarasını tutuyordu, sağ elini cebine soktu. Kavga aramadığımı, sigara istediğimi söyledim. Cevap vermedi. Yanımızdan çöp ve madeni atık yüklü bir kamyonet şangırdayarak geçti. Şoför kolunu camdan sarkıtmuş, parmaklarını saca tıklatarak duyulamayan sesler çıkarıyordu. Kamyonet yan sokağa sapınca şangırtılar kesildi. Okul binasından kız bağırıları yükseldi, sonra pencerelerden biri güm diye kapandı ve ortalık sessizliğe büründü.

“Sen sigara istememiş miydin, Gerd?” Arkadaşlarım yarım metre arkamda dikiliyordu. O zamanlar içtiğimiz su ayrı

gitmezdi. Ama yalnızca birkaç yıl sonra yüzlerini bile anımsayamaz olmuştum.

Storm'a bir adım daha yaklaştım. "Olay çıksın istemezsin, sanırım," dedim. "Yoksa yanılıyor muyum? Kavga mı arıyorsun, Storm?"

Yanıt vermedi. Öylece durmuş yere bakıyor, sigara dumanını üflüyordu. Sonra izmariti yere atıp başını kaldırdı. Gözlerini bizim üzerimizden okul bahçesine çevirdi; o sırada bahçede küçük çocuklar koşuyordu. Ensemden terler süzüldüğünü hissettim. Sıcak, bütün gözeneklerimden girip iç organlarıma doluyordu adeta. Storm'un yüzüne bakıp, "İşte şimdi yiyeceğim seni," dedim.

Saçma gelecek ama gerçekten bunu istiyordum. Çocuğu tutup kendime doğru çekmeye çalıştım, ama yakasına yapıştığım anda elini yıldırım hızıyla pantolon cebinden çıkarıp yumruğunu mideme indirdi. Savruldu, tam düşmek üzereyken dizini alnıma öyle bir vurdu ki demir parmaklıklara doğru sendeledim ve parmaklıkların dibine yığıldım. Başımı yukarı kaldırınca yaldızlı sivri uçların rüzgâra kapılmış sazlık gibi titrediğini fark ettim. Storm'un kafası tepemde belirdi. İçimden emekleyerek sıvışmak geldi, ama nereye kaçacağımı kestiremeyince gözlerimi kapattım ve ellerimi yüzüme siper ettim. Kulağımın yerde zonkladığını hissettim, duyduğum sesler gitgide artıyordu, bir an için kaldırım taşları üzerinden dünyanın nabzını algılıyormuşum duygusuna kapıldım.

Sonunda okul yıllarımı tamamladım; benden beklenenleri genelde karşılamıştım. Büyük kapıdan son kez çıkarken dönüp

arkama bakmadım artık, aksine bakışlarımı dosdoğru ileriye çevirdim. Hâlâ yolculuk yaptığıma kendimi inandırmak istiyordum.

Üniversite eğitimi almak üzere on dokuz yaşında Paulstadt'tan ayrıldım. Havanın ılık olduğu güzel bir sabah otobüsüm kentten çıkarken gülümsüyordum, ama dudaklarımda artık güvenmediğim donuk bir tebessüm vardı.

Eğitimimi hızlıca tamamlayıp kariyer yapmak peşindeydim. Derslere ve seminerlere düzenli olarak katılıyor, öğrencilik yaşamının parçası olmaya çalışıyordum. Arkadaşlarla her gün üniversite çevresinde bulunan meyhanelerde buluşuyorduk. Sürekli konuşuyorduk. Konular çoğunlukla siyasetti, ama işin içine daima alkol girdiği için sohbetlerimiz heyecanlı ve tutkuluymdu. Ölçülü alkol alıyordum. İçimde adını koyamadığım bir korku belirliyordu bazen, örneğin sesler aşırı yükseldiğinde ya da biri dalaşma hevesiyle ayağa fırladığında dehşetten ürperiyordum. “Yeter! Durun!” diye bağıryordum o zaman. “Lütfen yapmayın!” Ama ötekiler gülmekle yetiniyordu, bense sessizce bir kenara çekilmeyi yeğliyor, biri yüzüme bakınca gülümsemeye çalışıyordum.

İkinci yıl bir kıza âşık oldum. Çok güzeldi. En azından ben öyle düşünüyordum. Teni, çiçek balı renginde ve ipeksiydi, tek bir leke bile yoktu. O güne kadar gördüğüm ve dokunduğum her şeyden pürüzsüz ve yumuşaktı. Yanımda olmadığı zamanlar özleminden hastalanıyordum; ama dairesinin eşliğinde durup teninin yumuşaklığından söz ettiğim sırada öyle bir kahkaha attı ki, utançtan titreyerek sokağa kaçarken kahkahanın yankısını merdiven boşluğunda duyar gibi oldum.

Kırık kalbim sonsuza kadar dağılmıştı adeta. Öğrenci buluşmalarını bırakmıştım, akşamlarımı tek başıma odamda geçiriyordum artık. Haftalar haftaları kovalıyordu, bir günün diğerinden farkı yoktu. Derken günün birinde kapımın altından soluk sarı renkte bir zarf atıldı.

Babam ölmüş.

İnsan bu sözcükleri okuyunca önce kavrayamıyor. Acı ya da yas olmuyor hissedilen. Tuhaf bir duygu oluyor. Zaman duruyor sanki, donup kalıyor ve kişinin düşünceleri sonbaharda miskinleşmiş sinekler gibi uçuşuyor. Yandaki odada ise radyoda sürekli aynı şarkı tekrar tekrar çalıyor duruyor.

Cenaze merasimini annemle birlikte organize etmiştik. Vedadan çok bir görevin yerine getirilmesiydi. Banka bir miktar para yolladı, ben de çekmecesinde o böceklilik kutuyu bulduğum eski odama yeniden yerleştirdim. Kutuyu atmadım, ama açmadım da. Her şeyi olduğu gibi bırakıp çocukluğun küçük krallığına geri döndüm.

Babamın ölümüyle birlikte annem gülümsemeyi unutmuştu. O yan gülüşü eriyip gitmişti adeta. O gülümsemeyle birlikte yüzü ve zamanla kişiliği de çözülüp gitmişti. Annem neredeyse hiç belli etmeden ortadan kaybolmuştu; yalnız kaldığımı, onun ölümünden ancak yıllar sonra kavrayabilmişim.

Ofisi üç kadınla paylaştığım Lainsam & Söhne'de işe girmiştim. Görevimiz faturaları tasnif edip bilançoları denetlemektir. Sonja, üç kadından biriydi ve bende bir şey keşfettiğinden kuşkusu yoktu. Bir akşam buluştuk. Birlikte şarap içtik ve bu bir hataydı, çünkü sonrasında evime gelmek istedi. Ben

de götürdüm. Kanepeye oturduk. O an aklıma ne geldiyse anlattım, bana ilk kez dokunduğunu az kalsın fark etmeyecektim bile. Sonra yanağını yanağıma dayadı, ben de şaraptan ve saçlarının kokusundan sersemleyip onu koklamaya başladım. Bir şanssızlık yaşamasaydım belki her şey farklı gelişirdi. Üzülmememi, herkesin başına gelebileceğini söyledi. Bunu söylerken küçük bir çocukmuşum gibi başımı okşuyordu.

Bu olaydan birkaç ay sonra Sonja işinden istifa etti. Yeni bir atılımda bulunmak, yeni bir hayata başlamak istediğini söyledi. Onu masasını toplarken izlediğim sırada, atak kol hareketleriyle çalışma masasının üzerindeki el çantasına doldurduğunu görünce, erkek olarak benim olanaklarımı da alıp götürdüğü gibi tuhaf bir duyguya kapılmıştım.

Altüst olmuş, ne yapacağımı bilemez hale gelmişim. Buna karşın içimde bir rahatlama duymuştum. Eğer bu olaydan üç hafta sonra onu bir sokağın köşesinde Johannes Storm'la kucaklaşırken görmeseydim, belki aklımda silik bir anı olarak kalırdı.

Sabahtan beri yağmur yağıyordu, durmaksızın çiseleyen soğuk bir kasım yağmuruydu, kentin üzerine akşam karanlığına benzeyen kurşuni bir sis çökmüştü, su birikintilerinin içinde sokak lambalarının ışığı ve neonların yansımaları titreşiyordu. Pazar yolundan hızla geçerek işten eve dönüyordum, sokak adeta karanlık bir nehrin üzerinde sürüklenen sonbahar yapraklarıyla doluydu. Derken onları gördüm. Sophie Breyer'in tütün dükkânının önündeki saçağın altına girmişlerdi. Storm kollarını Sonja'ya sımsıkı dolamıştı, o da başını onun göğsüne yaslamıştı. Sonja'nın gözleri kapalıydı, Storm ise başını hafifçe kaldırmış ileriye bakıyordu. Okul yıllarından beri görme-